

Kitap Tanıtımı

Eser Adı	: Turist Rehberleri için Anadolu'nun Somut Olmayan Kültürel Mirası
Editörler	: Ali Türker, Sinan Kurt, Gökhan Köksal
Yayınevi	: Detay Yayıncılık
Tür	: Rehberlik / Kültürel Çalışmalar
Yayın Yılı	: 2023
Sayfa Sayısı	: 744

UNESCO, 2003 yılında Somut Olmayan Kültürel Mirasın (SOKÜM) Korunmasına Dair Sözleşme'yi imzalayarak, kültürel mirasın somut olmayan unsurlarına daha fazla önem verilmesini ve korunmasını hedeflemiştir. UNESCO, SOKÜM'ü toplulukların kültürel miraslarının bir parçası olarak kabul ettikleri uygulamalar, bilgiler ve beceriler olarak tanımlamaktadır. SOKÜM; sözlü gelenekler, toplumsal uygulamalar, gösteri sanatları ve el sanatları gibi başlıklar altında toplanmaktadır. Türkiye, 2006 yılında sözleşmeye katılmış ve 2023 itibarıyla Türkiye'den 25 unsur bu programa dahil edilmiştir. Türkiye, ulusal envanterinde 1395 yerel uygulamayı kayıt altına almıştır.

Günümüz turistleri ziyaret ettikleri destinasyonların tarih ve coğrafyası dışında geleneksel kültürüne de ilgi duymaktadır. Bu nedenle, turist rehberlerinin sadece somut kültürel varlıkları değil, aynı zamanda somut olmayan kültürel miras (SOKÜM) unsurlarını da aktarmalıdır. Bu sorumluluk somut olmayan kültürel mirasın görünürlüğünü artırmanın yanı sıra toplumsal bir sorumluluktur. Alanyazında var olan kaynaklar çoğunlukla ya sadece uluslararası listelere odaklanmakta ya da belirli bir ile ait unsurları ele almaktadır. Ancak turist rehberleri genellikle farklı destinasyonları ziyaret ettikleri için, her şehre özgü SOKÜM unsurlarını anlayabilmeli ve aktarabilmelidir. Bu misyonla hazırlanan bu kitapta otuz iki farklı şehrin ulusal envanterinde

yer alan SOKÜM unsurları bölümler halinde ele alınmıştır. “Turist Rehberleri için Anadolu’nun Somut Olmayan Kültürel Mirası”, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle dolu Anadolu’nun eşsiz mirası için hazırlanmış kapsamlı bir kaynak kitaptır.

Kitapta Anadolu’nun geleneksel sanatları, ritüelleri, festivalleri, müzik ve dansları gibi somut olmayan kültürel miras unsurları zengin bir akademisyen kadrosuyla detaylı bir şekilde ele alınmıştır. İki yıl hazırlık süreci geçiren kitapta toplamda 38 yazar bulunmaktadır. Yazarların beşi turist rehberi ve 33’ü ise toplamda 18 farklı üniversiteden rehber akademisyenlerden oluşmaktadır.

Ulusal envanterde yer alan tüm SOKÜM unsurlarını tek bir kaynaktan detaylı şekilde aktarmak zor olsa da bu kitapta her unsurdan sonra “detaylı bilgi” linkleri verilmiştir. Bu sayede okuyucular makale, tez veya internet siteleri gibi daha ayrıntılı kaynaklara ulaşabileceklerdir. Kültürel mirasın görsel yönü de önemli olduğundan, bazı SOKÜM unsurları için fotoğraf ve video linklerine karekodlar eklenmiştir. Ayrıca, rehberlerin ve öğrencilerin bu unsurları turistlere gösterebilmesi için konum bilgileri de karekodlarla paylaşılmıştır.

Kitap hazırlığı sürecinde 6 Şubat 2023’te meydana gelen Kahramanmaraş depremiyle, özellikle Hatay başta olmak üzere zarar gören birçok şehirdeki SOKÜM unsurları zarar görmüş, ancak bu bölümler kitaptan çıkarılmamıştır. Bu özelliğinden dolayı depremde zarar gören unsurların bulunması kitaba “*kültürel hafıza*” özelliği kazandırmıştır.

Prof. Dr. Özlem GÜZEL

Akdeniz Üniversitesi, Turizm Fakültesi